

J. Bláha - Hnutí Duha a ministr R. Brabec vnucují bezzásahovou výrobu „divočiny“

Ti kdo prožili již dvě zločinné ideologie stále nemohou uvěřit, že se daří uskutečňovat další - tentokrát pod novým „ušlechtilým“ principem výroby divočiny bezzásahovými přírodními procesy. Vzhledem k dlouhodobému vzrůstu stresových faktorů klimatických změn a dopadů lidské činnosti je zcela nezbytné obnovit přirozené biotopy ekosystémovou asistenční činností („řízenou sukcesí“), vycházející z ekologických principů a zákonitostí, jinak rozsáhlé části světa spějí k neudržitelnému vývoji - dezertifikaci s nepříznivými dopady pro většinu organismů i člověka. Tedy **příroda, až na světlé výjimky skutečné divočiny, si dnes již sama nepomůže !** Živým organismům je jedno, zda příznivé podmínky jim připraví příroda nebo člověk.

Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN) pořádá své kongresy po 10 letech, v r. 2014 se uskutečnila v Sydney, kde hodnotila světovou územní ochranu chráněných území. Zde bylo konstatováno, že klasické způsoby ochrany vyhlášovaly chráněná území nezávisle na okolní krajině, moderní přístup od 70.let 20. st. již zjistil, že k účinné ochraně nestačí překotně vyhlášovat stále nová a nová chráněná území, ale že k zachování biologické rozmanitosti je třeba součinnost s místním obyvatelstvem, přičemž aktuální přístup sleduje podporu ekosystémových služeb vč. vazeb na změny klimatu, v rámci mezioborových činností, tedy funkci chráněných území nejen prospěšných přírodě, ale i lidem.

Kategorizace chráněných území (IUCN)

- I.a. Natural Reserve / přísné přírodní rezervace
- I.b. Wilderness / nedotčená území divočiny
- II. National Park / národní park
- III. National Monument / národní přírodní památka a krajinný prvek
- IV. Habitat / místo výskytu druhu, řízená přírodní rezervace
- V. Protected Landscape (Seascape) / chráněná krajinná oblast, chráněné pobřeží
- VI. Managed Resource Protected Area / oblast ochrany přírodních zdrojů (řízená péče).

Ochrana území v jednotlivých zemích je však jejich vnitřní záležitostí, případně mezinárodních úmluv. Tedy naše vymezené NP a CHKO v kulturní krajině neodpovídají v překladu kategoriím IUCN, přičemž mají nezbytně jiný režim ochrany než např. NP vymezené v pouštích Austrálie či Andách Ameriky. Skupinka kariérních ideologů bezzásahovosti v ČR, za pomoci luxusně dotovaného Hnutí Duha, zaujala hlavní vedoucí environmentální pozice, avšak nedokáže řešit globální ohrožení. Nezodpovědnou hazardní zločinnou ideologii výroby kulisové virtuální divočiny v kolonizovaném kulturním území ČR zakotvit i novelizované legislativě a tím si zajistit i beztrestnost za způsobené rozsáhlé škody. NP Krkonoše je vymezen v kategorii V., která zahrnuje krajinu, kde letitou interakcí člověka a přírody vznikly významné estetické, ekologické a kulturní hodnoty a obvykle i vysoká biodiverzita a pro jejich zachování je tedy potřebné i zachování vyvážené tradiční interakce. Ve stejné pozici je i NP Šumava, kde však byla násilně vymezena kategorie II, a ideologové bezzásahové divočiny chtějí zde instalovat kategorii Ib - divočinu, a to se má dle jejich vize zopakovat v dalších současných a připravovaných národních parcích !

Nejvyšší kategorií světové ochrany přírody je biosférická rezervace UNESCO, vyhlášená Organizací spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO OSN). Tato velkoplošná území vyhlášená v rámci mezinárodního programu UNESCO Člověk a biosféra / Man and Biosphere vytváří reprezentativní síť zahrnující všechny základní biomy Země, v nichž důležitou roli hraje člověk a jeho aktivity. Většina BR zahrnuje území jak přírodě blízká území, tak narušená činností člověka, přičemž v narušených oblastech je zájem podporovat zvyšování biodiverzity a studovat konflikty mezi člověkem a přírodním prostředím. Biosférické rezervace mají sloužit k vyvážení ochrany biodiverzity a přírodních zdrojů s jejich udržitelným socio-ekonomickým vývojem. Hlavní funkce BR UNESCO jsou:

- ochrana přírodní a kulturní různorodosti

- podpora a zajištění udržitelného ekonomického a demografického rozvoje místních obyvatel
- podpora environmentální výchovy a vzdělávání, výzkumu a monitorování koexistence ochrany přírody a udržitelného vývoje v místním, regionálním i globálním měřítku.

Management BR by měl být založen na rovnocenné, komplexní spolupráci vědců přírodovědných i společenských oborů, ochranařských i rozvojových skupin, zástupců státní správy a samosprávy a především místního obyvatelstva.

Biosférické rezervace však ortodoxní hlasatelé bezzásahové výroby divočiny v ČR, SR a EU přezírají a nevnímají a tak se staly jen jakousi povrchní „známkou“, např. při vydávání aršíků poštovních známek s tematikou ochrany přírody. Pro „jistotu“ nejsou vedeny ani v registru MŽP ČR, pouze na Ministerstvu zahraničních věcí: Bílé Karpaty, Dolní Morava, Krkonoše, Křivoklátsko, Pálava, Třeboňsko a Šumava.

Šumava byla zatím nejvíc postižena ideologií výroby „divočiny“ naoktrojováním bezzásahových přírodních procesů, k nimž patří požáry, povodně, sucha, vichřice, eroze, epidemie chorob a škůdců. Napomáháním šíření kůrovce a partyzánským rozšiřováním I. zóny došlo k uschnutí hřebenových smrčín v délce 40 km. Zanikla tak posledních pralesová torza a výsušnými větry dochází k likvidaci chráněné vodohospodářské retenční funkce (Chráněné oblasti přírodní akumulace vod) vysycháním nejcennějšího potenciálu Šumavy - rozsáhlých rašelinišť s fatálním dopadem na celý region Pošumaví i ČR. Vertikální atmosférické srážky byly v hřebenových polohách výrazně omezeny o horizontální srážky nízké oblačnosti. Současně dochází k prudkému snižování biodiverzity a zásadnímu snižování základních ekosystémových služeb. Šumava je ekologicky rozvrácena na více než 20 tis. ha a základní škody přesáhly 100 mld. Kč. K zahlazení odpovědnosti připravil ministr R. Brabec, ve spolupráci s ideology bezzásahovosti, zejména Hnutím Duha, jednoučelovou aktualizaci zákona o ochraně přírody a krajiny.

Hnutí Duha v současnosti vydalo díky grantu **podpurný „úderný leták“** k připravené novele zák. č. 114/1992 Sb., s několika jednoduchými fabulačními hesly *co novela zlepšuje:*

- *jedinečná divočina* pod ochranou: ochrana nerušeného průběhu přírodních dějů na převažující rozloze území, *jak to odpovídá legislativě národních parků Evropy*
- jasná pravidla pro národní parky: nově 4 zóny s povolenou, resp. nepovolenou činností
- *lidé vítáni:* povolení vstupu do I.zón (které však díky ponechaným suchým stromům jsou stejně nepřístupné) a za to vymezení nových nepřístupných „klidových území“
- výstavba v národních parcích: zřejmě nevhodnou zástavbou je téměř vše, po příkladu dosavadního zamítání např. obnovy kapliček, realizace vyhlídek (které byly demontovány) či rozhleden, natož lyžařského vleku např. v Železné Rudě

a co bude ještě potřeba poopravit:

- stanovit horizont, kdy mají samovolné pochody probíhat alespoň na polovině území národních parků
- vypustit nepotřebnou a zneužitelnou výjimku pro preventivní opatření proti požárům
- některá ustanovení lesního zákona by neměla být na celém území národních parků aplikována
- vymezovat „klidová území“ i mimo území „divoké přírody“
- doplnit ustanovení, že zóny přírodě blízké a soustředěné péče o přírodu nelze změnit na zónu kulturní krajiny, pouze na zónu přírodní.

Ekosystémový přístup je základnou pro uplatňování Úmluvy,

přičemž vychází ze stanovených principů:

- Cíle péče o půdu, vodu a živé zdroje jsou věcí společenské volby, tedy
  - procesu by se měly účastnit všechny zainteresované strany (zejména vč. místních komunit)
  - osoby, provádějící rozhodnutí, by měly být zodpovědné příslušným komunitám
  - kritéria a rozhodnutí by měla být vhodná a transparentní
  - rozhodnutí by měla být založena na mezisektorové komunikaci a koordinaci
- Péče o ekosystémy by měla být decentralizována na co nejnižší úroveň
- Ti, kdo pečují o ekosystémy by měli vzít v úvahu účinky (skutečné nebo potenciální) jejich činností na sousedící nebo jiné ekosystémy (zásahy do ekosystémů je nutno důkladně zvážit)

a analyzovat, protože mají často neznámé a nepředvídatelné účinky i na jiné ekosystémy).

Potřebné je monitorování účinku managementu ekosystémů, resp. zpětných vazeb.

d) Potřebné je chápat a pečovat o ekosystém

e) Prioritním cílem ekosystémového přístupu by měla být ochrana struktury a fungování ekosystému za účelem zachování služeb poskytovaných ekosystémem (v případě potřeby je třeba vytvořit takové strategie a praktiky managementu ekosystémů, které usnadní obnovu struktury a funkce ekosystémů, vč. ohrožených složek)

f) O ekosystémy musí být pečováno v mezích jejich fungování.

g) Ekosystémový přístup by měl být uplatňován ve vhodných prostorových a časových měřítkách

h) Při uznání různých časových měřítek a zpoždovacích efektů, které charakterizují ekosystémové procesy, by měly být cíle péče o ekosystém stanoveny dlouhodobě

i) Péče musí uznávat, že změna je nevyhnutelná

j) Ekosystémový přístup by měl hledat vhodnou rovnováhu mezi ochranou a využíváním biologické rozmanitosti a usilovat o jejich integraci

k) Ekosystémový přístup by měl brát v úvahu všechny formy relevantních informací, vč. vědeckých znalostí, inovací a praktik, a znalostí, inovací a praktik původních a místních obyvatel

l) Ekosystémový přístup by měl zahrnovat všechny relevantní sektory společnosti a vědecké disciplíny

m) Ekosystémový přístup musí mít vazbu na udržitelné hospodaření v lesích a biologickou rozmanitost v zemědělství.

Na úrovni MŽP ČR byla sice zpracována Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR v r. 2005, avšak ta neobsahuje výše uvedené základní principy ekosystémového přístupu, ze 7. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti z roku 2009.

Požadavky EU

Výše uvedené principy nejsou uplatňovány ve vymezené soustavě chráněných území EU Natura 2000, vytvořenou k ochraně nejvzácnějších přírodních stanovišť a nejvzácnějších a nejvíce ohrožených biologických druhů. V ČR je to 58 druhů stanovišť, 16 druhů rostlin, 55 druhů živočichů a 65 druhů ptáků, chráněných Směrnicí 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (EVL / Sites of Community Importance - SCI) a Směrnicí 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (Ptačí oblasti / Special Protection Areas - SPA).

Zahraníční příklady

V USA je systém ochrany přírody dlouhodobě příkladně propracován. Přesto tam neexistuje ministerstvo životního prostředí, takže ochranu přírody zajišťuje Agentura ochrany životního prostředí Spojených států (U.S. Environmental Protection Agency, US EPA) která představuje kombinaci ústředního orgánu státní správy a odborné až vědeckovýzkumné instituce, ale i inspekce životního prostředí a důvěryhodného informačního zdroje. Hlavním posláním EPA je ochrana zdraví obyvatel a přírodního prostředí vč. ovzduší, vodního režimu a horninového a půdního prostředí. Tato agentura navrhuje Kongresu USA témata, pro něž by měl být schválen zákon, což následně připravuje americký parlament. US EPA pak zajišťuje prováděcí předpisy, ale i strategie, koncepce, standardy a pravidla a také uděluje granty na některé projekty. Pracovníci EPA mají pravomoc federálních inspektorů životního prostředí. Významným úkolem EPA je monitoring a regulace nepůvodních invazních organismů, které jsou považovány za hlavní faktor úbytku přirozené biodiverzity – tedy nemluví se, o u nás módní a arogantně vyžadované / naoktrojované bezzásahovosti.

Další příklad poskytuje jedinečná příroda Švýcarska udržovaná harmonickou součinností obyvatel, kde jim jeden NP stačí, negativní poskytuje blízké Středozeří, kde bezzásahovostí se neobnovily cenné cedrové, vavřínové, dubové či borové lesy, v lepším případě vznikly trnité keřovité macchie !